

Pirmsskolā ieviesta kompetenču izglītība

Pirmās jauno izglītības modeli uzsāka pirmsskolas, tajās pēc jaunajām metodēm strādā no šī mācību gada sākuma, 2019.gada 1. septembra.

Bērni prasmes apgūst integrētās rotaļnodarbībās visas dienas garumā gan ar pedagoga mērķtiecīgi organizētu, gan netieši vadītu rotaļdarbību, gan bērnu brīvu rotaļāšanās. Skolotājs piedāvā daudzveidīgus uzdevumus un atbalstošus mācību līdzekļus – spē-

les, konstruēšanas materiālus, rotaļlietas, attēlus -, kas ļauj bērnam vingrināties, kļūdīties un modelēt savu darbību, nesteidzot pabeigt iesāktu un katram pašam ļaujot paplašināt savu pieredzi. Skolotāji mācības plāno vismaz viena mēneša garumā par aktuālu tematu, ņemot vērā svētkus, gadskārtu ieražas un tradīcijas saistībā ar notikumiem apkārtējā vidē un pasaulē, izvēloties prasmes, kuras tiks attīstītas. Mācīšanos plāno sadarbībā ar citiem pirmsskolas izglītības iestādes speciālistiem – mūzikas un sporta skolotājiem. Būtisks uzsvars likts uz drošu un atbalstošu vidi un attīstošu atgriezenisko saiti no pedagoga puses, lai rosinātu bērnu pašu domāt par savu

mācīšanos un sasniegto rezultātu.

Pirmsskolas izglītības vadlīnijās, kas stājās spēkā pērn pirmajā septembrī, noteikts, ka "pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķis ir zinātkārs, radošs un dzīvespriecīgs bērns, kas dzīvo veselīgi, droši un aktīvi, darbojas patstāvīgi un mācās ieinteresēti un ar prieku, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību tajā". Lai visām pirmsskolām nodrošinātu iespēju veiksmīgi īstenot jaunās vadlīnijas, ir sagatavota mācību programma un mācību līdzekļu paraugi, kā arī metodiskie materiāli. Ikvienam skolotājam ir brīvi pieejams pašmācību e-kurss Valsts izglītības satura centra (VISC) e-mācību vidē. □

Lielākā daļa nodarbību ārā

Priekuļu pirmsskolas izglītības iestāde "Mežmalīņa" specializējusies vides izglītības jomā. 2016./2017. mācību gadā iestādē darbu uzsāka "Dabas grupa", kurā bērni un pedagogi lielāko no mācībām paredzētā laika pavada ārā, ejot pārgājienos, dodoties izbraukumos ar velosipēdiem, integrējot dabā matemātikas, valodas, mākslas, sporta nodarbības.

Meža ielokā izveidota "Zaļā klase" – nojume ar koka blūkiem, kur bērni var apsēties, klausīties pasakas un putnu dziesmas, spēlēt teātri, veikt pētniecisko darbu, eksperimentus. Bērniem un pedagogiem pieejams lietaim laikam atbilstošs apģērbs, kā arī zāvējamie skapji, kas pusdienlaikā ļauj izžāvēt apavus, cimds.

Iestādes vadītāja Kristīna Bernāne vērtē, ka bērnu apgūtās prasmes ir atbilstošas vecumposmam, turklāt, pateicoties pavadī-

tajam laikam ārā, bērni ir priecīgāki, mierīgāki, vairāk paši spēj atrast sev nodarbošanos, ir motivētāki darboties. Iestādes vadītāja ir gandarīta, ka, mācoties no skandināvu pieredzes, izprotot viņu filozofiju un uzkrājot pieredzi, pedagoges saprata, ka vēlas šādā veidā strādāt, un arī vecāki to atbalstīja: "Plānojam, ka pakāpeniski šādi strādās visas mūsu iestādes grupiņas."

Dabas grupas audzēkņi šoruden sāks skolas gaitas tieši brīdī, kad 1. klasē īsteno kompetenču izglītību. Kristīna Bernāne:

"Domājam, ka dabas grupas audzēkņi būs ieguvēji. Arī jaunās izglītības vadlīnijas noteic, ka daļai nodarbību jānotiek ārpus telpām. Sekmējot bērna vispusīgu attīstību mainīgās vidēs, attīstot kritisko domāšanu un prasmi pieņemt atbildīgus lēmumus, bērni attīsta sociālās un emocionālās prasmes, spēju saprast citus un veidot pozitīvas attiecības. Tas palīdz mācību jomu apguvē un nodrošina iespēju sagatavoties pamatzglītības apguvei." □

UZZIŅAI

Latvijā sāk ieviest kompetenču izglītības modeli

Projekta "Skola 2030" mērķis ir izstrādāt, apobēt un ieviest tādu vispārējās izglītības saturu un pieeju mācīšanai no pirmsskolas līdz vidusskolai, lai skolēni mūsdienās gūtu dzīvei nepieciešamās zināšanas, prasmes un attieksmes.

Ir septiņas mācību jomas: valodu, sociālā un pilsoniskā, kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā, dabaszinātņu, matemātikas, tehnoloģiju, veselības un fiziskās aktivitātes. Mācību programmā iekļautas arī caurviju prasmes: kritiskā domāšana un problēmrisināšana, jaunrade un uzņēmējspēja, pašvadīta mācīšanās, sadarbība, pilsoniskā līdzdalība, digitālās prasmes. Vērtības un tikumi: atbildība, centība, drosme, godīgums, gudrība, laipnība, līdzcietība, mērenība, savaldība, solidaritāte, taisnīgums, tolerance.

Tagad virza

Raunā pirmsskolas izglītības iestāde ir integrēta Raunas vidusskolā. Iestādes direktora vietniece pirmsskolā Aiga Matjušenoka teic, ka sagatavošanas grupā skolai ir gan bērni, kas šoruden dosies uz skolu, gan bērni, kas to darīs nākamgad. Tāpēc darbs mēdz būt diferencēts. Tajā pašā laikā vecākie bērni jaunākajiem palīdz apgūt jaunās tēmas, tā paši nostiprinot zināšanas.

A. Matjušenoka norāda, ka skolotājam lielākais izaicinājums ir pāriet no bērna mācīšanas uz viņa virzīšanu: "Sākumā tas var sagādāt grūtības, jo kompetenču pieeju uzsvērs ir uz bērnu, viņa redzējumu un idejām. Septembrī bērni jutās neierasti, netika izstāstīts pasākuma plāns, kā viss notiks, bet jautāts, ko bērni vēlētos darīt, viņu idejas ņemtas vērā. Bērniem tagad ir daudz vairāk jautājumu, viņi ir motivētāki." Ļoti daudz nodarbību notiek ārā vidē, kur bērni izzina, glezno, konstruē. Apgūstot mēneša tematu, bērni meklē informāciju, attēlus, izvēlas veidus, kā pildīt uzdevumus, bērni, kas jau māc lasīt, lasa priekšā pārējiem, veidojas sadarbība, kas pirmsskolas vecumā ir liels sasniegums. Katrs bērns var strādāt savā tempā, ir arī brīvais laiks, kad iespējams iesākt pabeigt un veikt dažādus papildu darbus, kas pašiem interesē.

Aiga Matjušenoka uzsver, ka arī vecāki iesaistās bērnu mācīšanās procesā. Tēmā par putniem bērni mājās kopā ar vecā-

kiem gatavoja putnu barotavas no pašu izvēlētiem materiāliem. Pēc tam bērni par tām stāstīja grupiņā, mācoties publisko runu un rodot iespēju pārvarēt kautrīgumu. Bērni kopā ar vecākiem mēdz izdomāt stāstus, ko pēc tam bērns pirms diendusas nolasa pārējiem. Vecākiem, nākot uz pasākumiem, tagad bieži vien jāizkāpj no komforta zonas, jāierodas ērtā apģērbā un jāpiedalās darbnīcās, dziesmās un rotaļās kopā ar bērnu.

Direktora vietniece pirmsskolā norāda, ka kompetenču izglītībā uzsvērs tiek likts arī uz to, lai bērns pats par sevi spētu parūpēties, apgūtu pašapkalpošanās prasmes, tāpēc bērni paši saklāj galdus, ieliek sev ēdienu, nokopj galdus pēc ēšanas, sagatavo nepieciešamos materiālus nodarbībām, saklāj gultas.

A. Matjušenoka rezumē: "Pedagogi ļoti daudz izglītojas un apmeklē kursus, seminārus, iegūst zināšanas, piemērus, ko ievieš arī savā darbībā. Gan vecāki, gan pedagogi, gan sabiedrība iegulda savu artavu, lai bērns attīstītos. Ja viens otram uzticas, tad viss ir kārtībā. Turklāt pedagogs ir speciālists savā jomā un var būt tas, kurš var ieteikt bērna vecākiem, ja bērnam ir izvēle, vai bērnam labāk jau doties uz skolu vai palikt vēl pirmsskolas izglītības iestādē. Arī skolā veidojas individuāla pieeja bērnam, viņš var justies brīvāk, darboties atbilstoši savām spējām, neviens nav sliktāks vai labāks tāpēc, ka darbojas lēnāk vai ātrāk." □

KOMENTĒ PROFESIONĀLIS

Bērns no novērotāja kļūst par pētnieku

Skaidrojot kompetenču izglītības galvenos mērķus, Amatas novada pašvaldības Apvienotās izglītības pārvaldes vadītāja Dina Dombrovska teic: "Strādājam, lai nākotnē katrs bērns, kurš nonāks skolā, ar dabisku interesi un savām izvēlēm būtu iepazinis pats sevi un varētu uzņemties atbildību par saviem lēmumiem, savu dzīves modeli – sākumā pirmsskolā un pēc tam jau skolā un tālākajā dzīvē. Mūsdienai laikmets pieprasa, lai bērns būtu spējīgs darboties dažādās situācijās, ar pašiniciatīvu, spēju novērtēt sevi, savu padarīto, izprotot arī savas kļūdas un uzņē-

moties atbildību, nevis meklējot citus vainīgos."

Vadītāja norāda, ka pirmsskolas pedagogu ikdienas ritms allaž pieprasījis straujāku piemērošanos jaunām lietām, jo viņu darbs ir ar bērniem, kuri ir ļoti mainīgi, enerģiski un kuri visātrāk apgūst jauno, kas ienāk viņu dzīvē. Bērns dabiski vēlas izzināt pasauli, mazāk sēdēt mierā vai klausīties stāstījuma. Kompetencēs balstītā izglītība aizvien vairāk palielinās bērnu aktīvā darbošanās – bērns no novērotāja un atdarinātāja kļūst par pētnieku. Tomēr skolotājam jaunajā modelī darba ir nevis mazāk, bet gan vēl vairāk, jo diena jāspēj izplānot tā, lai, paliekot aktīva novērotāja lomā, ikvienam bērnam būtu, ko darīt. Pedagoģis raisa audzēkņa fantāziju, radošumu, vēlmi darboties un iesaistās tur, kur viņa palīdzība ir nepieciešama.

Bērnu iniciatīvu un radošumu labi varēja novērot Drabešu Jaunās skolas pirmsskolas grupiņā, kur viņi guļamtaimē nekrēsliem, un segām bija sacēlušies mājokļus. Augšlīgatnes pirmsskolas iestādē "Zvaniņš", skaidrojot jaunās metodes, minēja šādu piemēru: ja bērnam jāzīmē puķe, mazulis to dara nevis pēc skolotāja parādītā parauga, bet pats domā, kādā tehnikā grib zīmēt, ar kādiem materiāliem. Tā bērna paša redzējums parādās katrā viņa darbā, tādējādi tiek attīstītas individuālās spējas – bērns netiek ierobežots noteiktā rāmī. D. Dombrovska saka: "Tagad vairs nav tādas vienas pareizās atbildes – pie tā jāpierod gan pedagogiem, gan arī vecākiem."

Dina Dombrovska vērtē, ka katra pirmsskolas izglītības iestāde darbojas ļoti atbildīgi, apzinoties, ka paveiktais tiks vērtēts brīdī, kad

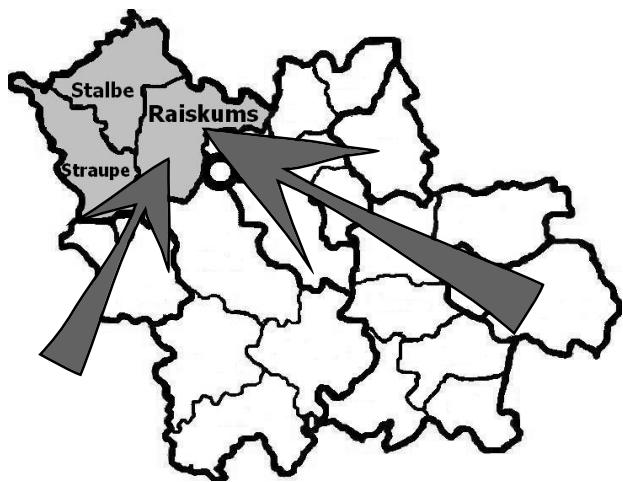
bērni aizies uz skolu: "Katru izglītības iestāde, balstoties uz iekšējo kultūru, tendencēm, vīziju un mērķiem un kopējo virzību novadā, veido savu īpašo iestādes darbu, tai skaitā veidā, ar kādām metodēm sasniegt vadlīnijās norādītos mērķus. Joprojām notiek eksperimentēšana un taustīšanās, lai atrastu vispiemērotāko veidu. Viena iestāde izvēlas Montessori metodi, cita liek uzsvāru uz dabu, arī vienā iestādē pedagogi atkarībā no savām spējām un zināšanām izmanto dažādas metodes, piemēram, Marte Meo metodi bodejas strādāšanai ar dažādiem sociāliem jautājumiem. Paredzu, ka katras iestādes individuālā seja izpaudīsies arvien vairāk. Ieskatoties nākotnē, redzu, ka vecāki pirmsskolas izglītības iestādē izvēlēšies nevis pēc tuvuma dzīvesvietai, bet gan pēc atbilstības bērna vajadzībām."

Arī vecākiem šis ir pārmaiņu laiks, no skatītājiem koncertos viņi tiek iesaistīti radošajos procesos. Dina Dombrovska uzsver: "Arī vecāku līdzdarbošanās iedrošina bērnu, bērns redz, ka vecākam tas ir interesanti un svarīgi, tas pastiprina bērna gribēšanu un varēšanu." Rezumējot vadītāja teic: "Par rezultātiem varēs runāt tikai vēlāk, vismaz gadam jāpaiet. Bērniem, kuri uzsākuši kompetenču izglītību, jāuzsāk skolas gaitas, tad varēsim izdarīt pirmos secinājumus. Tomēr uzsāktais ceļš izskatās ļoti cerīgs."

Lappusi sagatavoja
IVETA ROZENTĀLE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

SARMĪTE FELDMANE,
teksts un foto

Lenču pagastu likvidēja tūlīt pēc 2.pasaules kara, kad pagastā izveidoja Strīķu un Lenču ciemu. 1964.gadā Lenču ciemu pievienoja Kūduma ciemam, bet 1973.gadā Raiskuma ciemam. 1990.gadā Raiskuma ciema teritorijā atjaunoja Raiskuma pagastu. No Lenčiem līdz Raiskumam (pagasta centram) – 13 kilometri.

Patlaban Lenči ir mazapdzīvota vieta. Te darbojas veikals, lielākā ražotne granulu ceħs, laukus apstrādā pagasta zemnieki. Daudzās mājās dzīvo vasarnieki.

Tālu nav ne Raiskums, ne Cēsīs

Ritas Mārtinsones "Pūpoli",
kā pati saka, atrodas desmit
soļu attālumā no veikala.

■ JĀAIZIET LĪDZ VEIKALAM.
Rita Mārtinsonē ar kaimiņiem lie-
lākoties satiekas vietējā veikālā.

Viņa atklāj, ka veikals ir apkārtējo satikšanās vieta, te var gan kaimiņus satikt, gan pārrunāt jaunumus. "Ja veikala nebūtu, tad jau vairs nekā," nosaka Rita. Lencēniešu mājās iebrauc autoveikals. Pirms neilga laika braukuši divi, bet dārgākajam tomēr neizdevies pievilināt pircējus. Reizi nedēļā brauc piena veikals, kas atved visus piena produktus.

"Sen neesmu bijusi Raiskumā. Pēdējos divus gadus uz pensionāru ballēm neesmu braukusi, pirms tam gan cītīgi apmeklēju. Pēc pensijas braucu uz Cēsīm, tad arī samaksāju visu, nopērku zāles, nepieciešamo. Aizbraucu ar autobusu, vakarā dēls, kurš dzīvo Priekuļos, atved. Kad visām vajag graudus, kaimiņi vai dēls atved," pastāsta Rita un uzsver, ka laukos bez suņa, kaķa neiztikt un no vistām arī savs labums.

Rita šķendējas, ka Lenčos trūkst norādes zīmju. "Vasarā daudzi prasa ceļu - gan ārzemnieki, kuri nesaprot, uz kuru pusi Valmiera, kur Rīga, lielās mašīnas, kas kādam kaut ko ved, arī maldās.

Autobusa pieturvietu jau pirms laika pārcēla. Vietējie jau zina, bet sabrauc uz kapu svētkiem cilvēki no citurienes, gaida, bet busiņš apgrīežas un aizbrauc. Par nojumi pret lietu un vēju pieturā pat nesapņojam. Esam pamestie," pārdomās dalās lencēniete un piebilst: "Kāda jēga atkal savienot novadus. No tā taču nekā nemainīsies. Tagad vismaz zinām, kas pašvaldībā strādā, kam ko prasīt, ja būs vajadzība. Kad ceļu negreiderēja, tad zvanījām. Skaidroja par uzturēšanas klasēm. Kad atbrauca

greiders, tā spītīgi līdz krustojumam nogreiderēja, tālāk ne, lai lidojam ar helikopteri," pārdomās dalās Rita.

Viņa darba mūžu nostrādājusi kopsaimniecībā. Kopusi lopus, strādājusi lauku brigādē. "Kantoris bija Kūdumā, gāju kājām piecus kilometrus. Tas bija nieks. Taču arī tagad esmu aša. Vēl nesen trīs četrus kilometrus pie draudzenes regulāri gāju, tagad braucu ciemos uz Gatartas pansionātu," lepi saka Rita un uzsver, ka katru dienu jākustas, kaut kas jādara. Viņa pati sazāģē un saskalda malku. Dārziņā visu izaudzē. "Pati iztiek," gandarīta pensionāre. Rita daudz ada, tamborē, ir, ko dāvināt citiem. Prieka brīži ir abu dēlu, piecu mazbērnu un mazmazbērnu ciemošanās.

"Ja nav cilvēku, ko dos reforma. Cik tad tālu Cēsīs, tepat arī Raiskums, bet cilvēku nav. Ja uz vietas darba nav, kur viņi radīsies," nosaka Rita un ar lepnumu atgādina, ka lencēnieši ir lepi un satīcīgi. □

Ne labuma, ne ļaunuma

JĀNIS BURKA dzīvo
"Zvaigznēs", netālu no centra.
"Strādāju mežā. Darbs tepat.
Ja kaut kur citur, mani aizved.
Nekādu problēmu," saka Jānis
un piebilst, ka, ja kaut ko
ikdienā vajag, brauc uz Cēsīm.
Ar autobusu var izbraukt.

■ NAV, PAR KO KRENĶĒTIES.
Jānis Burka atzīst, ka administratīvi teritoriālā reforma viņa ikdienu neizmainīs.

"Bet uz darbu Cēsīs gan ne, jo pēdējais autobuss uz Lenčiem no pilsētas atiet bez desmit minūtēm četrus. Uz Raiskumu var aizbraukt septiņos no rīta, bet atpakaļ tikai četrus pēcpusdienā, ātrāk ne, tad jābrauc caur Cēsīm. Un Stalbi vispār nevar aizbraukt," stāsta lencēnietis un atceras, kā pirms dažiem gadiem bijusi nepieciešamība nokārtot mammas miršanas apliecību. "Aizbraucu uz Raiskumu, tur to izdarīt nevar. Ņēmu taksi, braucu uz Stalbi, tad uz sociālajiem Cēsīs. Pa desmit gadiem pašvaldībā esmu bijis trīs reizes – vienreiz vajadzēja nokopēt, divreiz pēc dokumenta," pastāsta Jānis un uzsver, ka viņa ikdienu tas, ka centrs būs Cēsīs, neietekmēs.

Jānis atzīst, ka Lenči katru gadu kļūst aizvien tukšāki. Ziemā, rudenī satikt kādu cilvēku grūti. Vienīgi veikalā. "Bet nekā cita jau te nav. Granulu ceħā vietējie nestrādā. Jaunie ir ārzemēs, pārējie

uz darbu brauc citur, tur arī iepērkas. Vasarā sabrauc vasarnieki, vismaz ir vairāk cilvēku," pārdomās dalās Jānis un uzskaita desmit kaimiņmājas, kurās dzīvo pensionāri, vai arī tās pieder vasarniekiem.

Lenčos viņš dzīvo no 12 gadu vecuma un atceras, kā kādreiz varēja ar autobusu aizbraukt uz Rīgu, Valmieru. "Jaunībā daudz staigāja kājām. Uz balli Plācī gājām. Tad daudzreiz vairāk cilvēku bija. Tagad nāc no Auciemā, nevienam nesatiec, nav, kam palūgt, lai gabaliņu paved. Birzītē bija estrāde, tur daudz kas notika, bija

klubs, kur rādīja kino," atmiņās kavējas Jānis un atgādina: "Ja nav cilvēku, kas tad nāks kopā. Cik kaimiņu esam, sadzīvojam labi, cits citam palīdzam." Viņš zina stāstīt, ka Auciemā un Stalbē daudz kas notiek, ka pagasta busiņš, kur gribi, aizved. Pats gan jaunumus uzzina un kultūru bauda televizorā. Kā neaizmirstamu piedzīvojumu viņš atceras filmēšanos "Parādīze 89". Cēsīs autoostā uzrunājušas divas dāmas, piekritis. "Interesanti, bet arī garlaicīgi, viens un tas pats jāatkārto," ar smaidu saka Jānis un atklāj, ka filmā tomēr nav iekļuvis, taču vismaz ko jaunu redzējis un arī mazliet nopelnījis.

"Ja strādā, dzīvot var. Ja veikalā pārku lētāko un pats gatavoju, tad ar 120 eiro mēnesī var iztikt, vēl jāmaksā par elektrību, telefonu. Ir zeme, ko izīrēju, dārzs. Dārza apstrāde ir dārga, kaut savu darbu nerēķina, izdevīgāk kartupeļu maisu nopirkt, bet sīkumi tomēr jāizaudzē," pārdomās dalās Jānis.

Jānis pastāsta, ka par gaidāmajām pārmaiņām runājis ar vairākiem kaimiņiem. Visi atzinuši, ka dzīvē nekā nemainīsies. "Bijušo rajonu labi zinu, jaunībā pa veikalā vadāju maizi. Saprotu, ka tiem, kuri dzīvo tālāk, Zaubē, Piebalgā, būs tālāk jābrauc. Mums nebūs ne labuma, ne sliktuma. Bet mēs esam tik maz, katram sava dzīve. Pensionāriem savu reizi vajag uz pašvaldību nokļūt, nav tā bijis, ka kāds netiktu. Vai tad netiks uz Cēsīm?" saka lencēnietis. □

Galvenais, ka ir darbs

Mārtiņš Grabis dzīvo
Pielekšos, turpat netālu no
Lenčiem. Viņš pasmaida, ka
nezina, kāpēc mājai tik cēls
vārds - "Mežmuižas".

Mārtiņš ir 1.grupas invalīds, bet ne mājās sēdētājs un čīkstētājs. Viņš strādā Cēsīs, gatavo biškopjiem stropu rāmīšus. "Galvenais, ka ir darbs. Izbraukāt uz Cēsīm nav problēmu. Vai ceļš labs vai slikts, atkarīgs no laikapstākļiem. Ziemā, kad sniegs un laikus nogreiderē, ir pat labāks nekā vasarā, kad bedres un putek-

ļi," pārdomas izsaka Mārtiņš. Dzīvesbiedre brauc uz darbu Trikātā, abi audzina divgadīgo atvasi. Darba ritms vecākiem salāgots tā, lai kāds varētu būt mājās.

Savulaik Mārtiņš spēlēja ratiņbasketbolu. Tad bija iespēja braukt uz sacensībām arī kaimiņvalstīs. "Tagad nav laika, ir ģimene, jāstrādā," saka lencēnietis.

Tā kā Mārtiņš pats vada mašīnu, viņam nav arī problēmu reizi mēnesī aizbraukt uz Raiskumu pie sociālā darbinieka. "Ja nebūtu mašīnas, būtu jāsež mājās. Kaimiņos dzīvo pensionāru ģimenes, vasarnieki. Apkārt klusums. Kas gan mainīsies, ja nebūs Pārgaujas novada, bet būs Cēsu?" pārdomās dalās Mārtiņš. Viņš dzimis Kūdumā un visu mūžu nodzīvojis Raiskuma pagastā. □

■ VAR AIZBRAUKT, KUR VAJAG.
Mārtiņš Grabis ikdienā ar problēmām pats tiek galā.

No Lenču ļaužu dzīves

"Druvas" noklausīti stāsti

■ Garāmbraucēji Lenču kapliču bieži vien notur par baznīcu. Neiedomājās, ka kapliča var būt tik liela. Tālajos Ulmaņlaikos bagātie zemnieki, tie, kam mājas ar vismaz diviem skurstenīem, sametuši naudu un uzcēluši. No Bauža ezera apkārtnes granti ar zirgiem savežuši un uzbūvējuši ceļu no Miglačiem uz Baķi, kā agrāk sauca Pielekšus. Tur dzīvoja skroderis Ozols, kurš bija iesaukts par Baķi, invalīds, bet prata visu pašūt.

■ Kolhoza laika sākumā ar kuļmašīnām kūla un ar zirgiem pieveda graudu stabiņus. Vezumi stāvēja rindā un gaidīja. Viens vedējs bija aizsnaudies.

Lai izjokotu, citi apgāza viņa vezumu. Nav ko darba laikā gulēt! Tad jau tehnika tā attīstījies, no tūruma uzreiz gandrīz maize mutē.

■ Jāņos pa mājām gājām. Sākām pie Daibes robežas, beidzām Kūdumā. Vienam Jānim sieva bija iedomīga, visiem stāstīja, ka nākot tik izēsties. Vienalga gājām, ko viņa varēja padarīt, kompānija liela, bet kaunā palikt taču negribēja, bija vien jāpacienā. Mums viņas skābais ģimīs netraucēja.

■ Ejot cauri mežam uz Bauzi, bija akmens. Tajā bija iecirsts tāds kā izrotāts krusts. Jaunieši bija izdomājuši to atvilkt uz māju. Tā arī izdarīja, un sākās visādas nelaimes. Tad aizvilka uz kapsētu, un viss mainījās. Tas akmens laikam no zviedru laikiem, un droši vien zem tā kāds bijis apglabāts.

■ Driškina krastā vēl tagad ir vecie bunkuri. Ieeja bijusi no ūdens. Tur kara laikā dzīvoja padomju karavīri, pēc tam mežabrāļi. Mežsargs par viņiem izstāstījis boļševikiem. Tie aplenkusi

bunkuru, bet mežabrāļi uzspriecinājās, arī bunkurs uzgāja gaisā.

■ Netālu no Valmieras šosejas dzīvoja vecā Dāvene. Viņai līdz Lenču kapsētai tāls gabals. Kamēr atrāk, sakopj kapus, vakars klāt. Sieviņa ierokas lapu kaudzē, lai pārļautu nakti. No rīta vēl krēslā viens vietējais, tāds paģirains, kā parasti pa taisnāko ceļu cauri kapiem iet uz darbu. Iegādās, ka tieši tad, kad Dāvene rušīnās ārā no lapu kaudzes. Pārbijies, trīcēdams ieskrēja mūsu mājā, stāstīja un prasīja, lai iedod kaut ko iedzert. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds